

Акредитација у области покретне опреме под притиском

Марија Смиљанић, дипл.маш.инж.

АТС

јун 2015. године



Ток презентације

- Увод
- Техничко законодавство
- Техничко законодавство у области покретне опреме под притиском
- Акредитација у техничком законодавству у области покретне опреме под притиском
- Акредитација покретне опреме под притиском



Увод

- У процесу придруживања Европској унији, Република Србија усклађује своје техничко законодавство законодавству ЕУ, те то чини и у подручју покретне опреме под притиском.
- Покретне опрема под притиском је због своје специфичности, посебно због опасности по људе, домаће животиње, материјална добра и околину изузетно осетљиво и захтевно подручје.
- Европско техничко законодавство темељи се на два приступа под називом :
 1. **Нови приступ** (1985.год) - дефинише битне захтеве за производ, те одговорност субјекта за стављање производа на тржиште, односно употребу,
 2. **Глобални приступ** (1989.год) – дефинише оцењивање усаглашеност производа са битним захтевима Директива. Оцењивање усаглашености спроводи се путем прописаних поступака (модула).



Техничко законодавство

- Потписивањем споразума о стабилизацији и придруживању, Србија је приступила усклађивању законодавста са законодавством ЕУ.
- Током 2009., 2010. и 2011. донети су следећи закони:
 - **Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009)**
 - Закон о стандардизацији (“Сл.гласник РС” бр.36/2009)
 - Закон о општој безбедности производа (“Сл.гласник РС” бр.41/2009)
 - **Закон о акредитацији (“Сл.гласник РС” бр.73/2010)**
 - **Закон о превозу опасног терета (“Сл.гласник РС” бр.88/2010)**
 - Закон о метрологији (“Сл.гласник РС” бр.30/2010)
 - Закон о тржишном надзору (“Сл.гласник РС” бр.92/2011)



Техничко законодавство

- На основу *Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености* (“Сл.гласник РС” бр.36/2009) донета су подзаконска акта – Уредбе као и Правилници за подручје покретне опреме под притиском којима су имплементиране Европске директиве и уз њих су преузети хармонизовани стандарди чија употреба даје претпоставку о усаглашености.



Техничко законодавство у области покретне опреме под притиском

Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености ("Сл.гласник РС" бр.36/2009)

Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашеност ("Сл.гласник РС" бр.98/09)

Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе о усаглашености..... ("Сл.гласник РС" бр.98/09)

Правилник о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености опреме под притиском ("Сл.гл. РС" бр.87/11)

Правилник о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености једноставних посуда под притиском ("Сл.гл. РС" бр.87/11)

Правилник о покретној опреми под притиском ("Сл.гл. РС" бр.30/14)

Правилник о прегледима опреме под притиском током века употребе ("Сл.гл. РС" бр.87/11)



Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

*Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености
("Сл.гласник РС" бр.36/2009)*

Члан 13. ОУ које спроводи именовано тело за ОУ (односно члан 18. ОУ које спроводи овлашћено тело)

- При оцењивању испуњења одређених захтева, надлежни министар узима у обзир и **акт о додели акредитацији** које је ТОУ прибавило у поступку акредитације.

Члан 19. Улога акредитације

- При доношњу решења из чл.13 (именовање) и чл.18 (овлашћења) овог закона, сматра се да тело за оцењивање усаглашености које **има акт о акредитацији** испуњава прописане захтеве у мери у којој су обухваћени **обимом акредитације**.
- Техничким прописом може се утврдити да у поступку оцењивања усаглашености поједине активности, уместо именованог тела, може да спроведе **акредитовано тело** које је у саставу произвођача.
- Тело из става 2. овог члана мора да буде организовано као засебна организациона јединица произвођача, не сме да учествује у изради, испоруци, монтажи, коришћењу или одржавању производа чију усаглашеност оцењује и може да прижи услуге само произвођачу у чијем саставу се налази.



Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

- Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009) препознаје европску праксу да је **акт о акредитацији** за одређено подручје најбоље средство којима тело за оцењивање усаглашености доказује оспособљеност за обављање послова оцењивања усаглашености.
- Међутим, прописано је да се **компетентност ТОУ за оцењивање усаглашености, може се доказати и другим релевантним доказима, иако није даље уређено који су то докази.**



Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

*Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање
усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.98/09)*

- **Члан 6.**
- Када подносилац захтева **актом о акредитацији** доказује оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености према одређеном техничком пропису, Комисија проверава покривеност обима послова за оцењивање усаглашености који су предмет захтева за именовање, у односу на обим послова за које је подносилац захтева акредитован.
- Ако је обим послова за оцењивање усаглашености, који је предмет захтева за именовање, у **целости покривен обимом послова садржаних у акту о акредитацији** из става 1. овог члана, сматра се да је подносилац захтева доказао да испуњава захтеве за именовање који су утврђени техничким прописом.
- **Члан 10.**
- Ако је именовано тело своју оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености, која је утврђена решењем о именовању, у **целости доказало актом о акредитацији**, проверу над испуњењем захтева из става 1. овог члана врши Акредитационо тело Србије, у складу са законом и о резултатима контроле обавештава надлежно министарство.



Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржај исправа о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.98/09)

Члан18.

- Оцењивање усаглашености спроводи се на основу модула који су прописани техничким прописом у складу са Одлуком Европског парламента и савета о заједничком осврту за трговање производима број 768/2008/ЕЗ од 9. јула 2008. године.



Акредитација у области покретне опреме под притиском

Транспорт опасног терета обавља се у складу са одредбама потврђених споразума о међународном транспорту опасног терета и то:

- **ADR - Европски споразум о међународном друмском транспорту опасног терета ;**
- **RID - Конвенција о међународним превозима железницом (COTIF) Додатак Ц – Правилник за међународни железнички транспорт опасне робе;**
- **ADN - Европски споразум о међународном транспорту опасног терета унутрашњим пловним путевима ;**

одредбама Закона о превозу опасног терета и подзаконским актима донешених на основу ЗОПОТ.

До сада је донет 21 Правилник који третира превоз опасног терета, а надлежно Министарство је Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, односно Управа за транспорт опасног терета.



Акредитација у области покретне опреме под притиском

Правилнико покретној опреми под притиском је изашао 14.03.2014. и ступио је на снагу 01.06.2014. чиме су се стекли услови да АТС отпочне са утврђивањем компетентности ТОУ у односу на ново-дефинисани правни оквир.

Узимајући у обзир наведено, активности које је предузело Акредитационо тело Србије уз консултације са Управом за транспорт опасног терета су следеће:

- Од 01.06.2014. у обимима акредитације ТОУ која су исказала намеру да се акредитују према новом Правилнику, наведени прописи и то : *Правилник о техничким нормативима за покретне затворене судове за комприноване и под притиском растворене гасове (Сл. лист СФРЈ бр.20/80) и Наредба о обавезном атестирању челичних боца за пропан бутан гас са вентилом (Сл. лист СФРЈ бр.44/87) , означавају се као повучени.*
- **Обим акредитације са повученим прописима важиће до завршетка поступка акредитације према новом Правилнику, а најкасније до 31.05.2015.**



Акредитација у области покретне опреме под притиском

- Имајући у виду да је у складу са чланом 10. Правилника о покретној опреми под притиском **акредитација према SRPS ISO/IEC 17020: 2012** *Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела која обављају контролисање, један од услова именовања тела*, за сва тела за оцењивање усаглашености, која искажу намеру да буду акредитована за поступак оцењивања усаглашености, сходно ПОПП, утврђивање компетентности ће бити обављено кроз оцењивање на лицу места у поступку **почетног, поновног и оцењивања у сврху приширења обима акредитације.**
- Тела за оцењивање усаглашености која желе да се акредитују према **SRPS ISO/IEC 17020: 2012** треба да задовоље критеријуме за **контролна тела типа А** да би била **именована** у складу са Правилником.
- Ово обавештење се налази на сајту АТС у делу техничке информације контролних тела, а на сајту УТОТ је објављен позив привредним друштвима да буду именовано односно овлашћена за оцењивање усаглашености ПОПП.



Акредитација у области покретне опреме под притиском

Законски основ:

- Закон о акредитацији (“Сл.гласник РС” бр.73/2010),
- Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009),
- Закон о превозу опасног терета (“Сл.гласник РС” бр.88/2010,
- Потврђени споразуми о међународном превозу опасног терета,
- Технички прописи Републике Србије којим су преузете ЕУ директиве (Правилници)

Референтана документа :

- SRPS ISO/IEC 17020: 2012 Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела која обављају контролисање,



Акредитација у области покретне опреме под притиском

Суштинско питање које се поставља приликом утврђивања усаглашености производа је следеће :

Да ли постоји објективан доказ да је предмет контролисања (возило, посуда или обоје) безбедан за превоз опсаног терета?

Да би добили одговор на ово питање, није важно да ли је ТОУ компетентно да изврши део процеса контролисања који је прецизиран у референтном документу (ПОПП и одредбама ADR/RID/ADN), него **да ли се одређеним поступком контролисања може потврдити безбедан превоз опасног терета предметним возилом односно посудом?**

Из горе наведеног можемо закључити следеће, а то је да постојећи прописи препознају **три врсте контролисања:**

- контролисање усаглашености нових производа,
- поновно оцењивање усаглашености,
- оцењивање усаглашености предмета контролисања током века употребе.



Акредитација у области покретне опреме под притиском

До уласка Републике Србије у ЕУ, сва ПОПП која на себи нема утиснут знак **П** подлеже поступку **поновног оцењивања усаглашености** како би се доказало да таква покретна опрема под притиском **задовољава минималне безбедоносне захтеве Правилника односно хармонизованих стандарда (SRPS EN 1440, SRPS EN 1968, SRPS EN 12 493...)** садржаних у ADR/RID/ADN.

Исто тако из поступка поновног оцењивања усаглашености изузимају се посуде које су пројектоване према SRPS EN 1964-1, EN 1964-2 или EN 1964-3, а немају знак усаглашености **П** (додатак А SRPS EN 1968).

Пошто је Републици Србији већина посуда произведена према *Правилник о техничким нормативима за покретне затворене судове за комприноване и под притиском растворене гасове (Сл. лист СФРЈ бр.20/80)*, то значи да те посуде подпадају под поступак поновног оцењивања усаглашености.

Наравно - све ово је обавеза **власника односно корисника покретне опреме под притиском.**



Интернет портал АТС-а – www.ats.rs

The screenshot shows the ATC website in a Mozilla Firefox browser window. The browser's address bar displays www.ats.rs/sr. The website header features the ATC logo, which includes the Serbian coat of arms and the acronym 'ATC', followed by the text 'АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ' and 'ACCREDITATION BODY OF SERBIA'. A navigation menu below the header contains links for 'О НАМА', 'О АКРЕДИТАЦИЈИ', 'ТЕХНИЧКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ', 'УСЛУГЕ', 'ПРОМОЦИЈА АКРЕДИТАЦИЈЕ', and 'КОНТАКТИ'. The main content area features a large graphic of a globe with a cartoon character holding a document, and the text 'Једном акредитовано СКУДА ПРИХВАЋЕНО'. Below this, there are logos for 'ilac', 'IAF', and 'EA European co-operation for Accreditation'. A sidebar on the left lists 'ДОБРОДОШЛИ', 'ВЕСТИ', 'ПУБЛИКАЦИЈЕ', and 'РЕГИСТАР АКРЕДИТОВАНИХ ТЕЛА'. A central text box provides information about the ATC as a national accreditation body in Serbia, based in Belgrade, and lists the types of services it provides, such as product certification, system management certification, and personnel certification. A 'ОПШИРНИЈЕ' button is located at the bottom of this text box. The browser's taskbar at the bottom shows various application icons and the system clock indicating 13:44 on 22-Jan-13.



Хвала на пажњи!

